

Stockholms
stad

**Bromma
stadsdelsnämnds
handlingsplan mot
våldsbejakande
extremism
Maj 2017**

stockholm.se

**Bromma stadsdelsnämnds handlingsplan mot våldsbejakande
extremism**
Maj 2017

Dnr: 255-17-1.1.

Innehåll

Inledning och syfte	4
Lokal lägesbild	5
Ansvar och samverkan.....	5
Förebyggande arbete.....	6
Förhindrande arbete	7
Tidig upptäckt	7
Avhopparverksamhet	8
Stöd till anhöriga.....	9
Utbildning.....	9
Samverkan	9
Uppföljning	10
Kontaktuppgifter	10

Inledning och syfte

Våldsbejakande extremism är ett samlingsbegrepp för rörelser, ideologier eller miljöer som inte accepterar en demokratisk samhällsordning och som främjar våld för att uppnå ett ideologiskt mål. Med våldsbejakande menas handlingar såsom att stödja, uppmana till eller delta i ideologiskt motiverade våldshandlingar för att främja en sak. Våldsbejakande extremistmiljöer kan utgöra ett hot mot samhällets grundläggande struktur, dess styrelseskick eller de politiska företrädarna på olika nivåer. På så sätt kan våldsbejakande extremistmiljöer utgöra ett hot mot hela demokratin och dessutom ett allvarligt hot mot medborgares möjligheter att utöva sina demokratiska rättigheter. Den som inom en extremistisk miljö begår brott för sin sak, eller stödjer att ideologiskt motiverade brott begås, har tagit sig rätten till tolkningsföreträde och anser sig agera med ett ärofyllt uppdrag där målet är det som de själva uppfattar är det bästa för samhället. Den demokratiska processen underkänns av extremisterna och de ser det därför som motiverat att ta till odemokratiska metoder i kampen för att uppnå det de uppfattar vara det ideala samhället.¹ För närvarande är fokus kring tre grupper/miljöer:

- Autonoma miljön
- Vit makt-miljön *och*
- Islamistiska extremistiska miljön.

För att säkerställa Stockholms stads förmåga att förebygga och försvåra våldsbejakande extremism i staden beslutade kommunfullmäktige i maj 2016 stadsövergripande riktlinjer mot våldsbejakande extremism.² Stadens arbete mot våldsbejakande extremism ska stärkas med utgångspunkt i de beslutade riktlinjerna.³

I riktlinjerna framgår att stadsdelsnämnderna och berörda facknämnder ska utarbeta lokala handlingsplaner. Syftet med handlingsplanerna är att säkerställa en tydlig ansvarsfördelning och struktur för arbetet med att *förebygga* och *motverka* våldsbejakande extremism på lokal nivå.

Eftersom det är en lokal handlingsplan kommer den endast att omfattas åtgärder som förvaltningen äger rådighet över vilket bland annat innebär att stadsdelsområdet skolor och gymnasier är

¹ *Våldsbejakande extremism i Sverige - nuläge och tendenser* (Ds 2014:4), s. 17 och 20

² Dnr 155-943/2015

³ *Ett Stockholm för alla. Budget 2017*, s 14

undantagna från handlingsplanen. Centralt för den lokala handlingsplanen är därmed att kunskapen ska integreras i alla verksamheter, men att fokus ligger på stadsdelens egen rådighet. I viss utsträckning redovisas dock aktiviteter där stadsdelsnämnden saknar egen rådighet. Genom samverkan och påverkan i form av initiativ och förslag riktade till andra bestämmande instanser är förhoppningen att förbättringar och förändringar ska kunna realiseras även inom områden där stadsdelen saknar egen bestämmanderätt.

Lokal lägesbild

Alla stadsdelsnämnder ska tillsammans med polisen ha aktuell kunskap om läget avseende våldsbejakande extremistiska rörelser. Lägesbilden kring våldsbejakande extremism tas fram tillsammans med polisen. Utifrån lägesbild görs en bedömning av hur det fortsatta arbetet ska bedrivas. Där det finns problem med våldsbejakande extremism ska insatser genomföras.

Bromma stadsdelsförvaltning och lokalpolisområde Vällingby har i dagsläget inga konkreta uppgifter om att det förekommer våldsbejakande extremism i stadsdelen. I stadsdelen har det emellertid under våren 2017 förekommit klotter, flygblad m.m. med inriktning mot vit makt-miljön. Enligt uppgift från SÄPO finns personer boende i Bromma inom samtliga tre extremistiska miljöer. Dock är ingen person dömd eller namngiven till Bromma stadsdelsförvaltning.

Ansvar och samverkan

Bromma stadsdelsförvaltning är ansvarig för att leda och samordna arbetet mot våldsbejakande extremism. Bromma stadsdelsförvaltning ansvarar vidare för att anställda inom de olika verksamhetsområdena känner till innehållet i handlingsplanen. Förvaltningens preventionssamordnare är lokal samordnare för detta arbete. Den lokala samordnaren har utifrån detta i uppdrag att:

- hålla kontakt med polisen för att ha en aktuell lägesbild.
- vara informationskanalen och direktkontakt in och ut från stadsdelsförvaltningen gentemot polisen.
- säkerställa informationsdelning till berörda aktörer inom stadsdelsförvaltningens olika verksamheter.

- stödja de verksamheter som direkt berörs av frågan i sitt arbete.
- Medverka till att medarbetare och chefer erbjuds ta del av de utbildningsinsatser som finns inom staden.
- följa upp arbetet genom BRÅ.
- säkerställa, tillsammans med kommunikatören, att stadsdelsförvaltningen har en tydlig och saklig information och kommunikation med invånarna.
- att bevaka och följa frågan lokalt, regionalt och nationellt.

Förebyggande arbete

Förebyggande arbete handlar bland annat om att öka medvetenheten i demokratifrågor, samt att bedriva ett förebyggande arbete mot utanförskap, våld och annan kriminalitet. Hur normer kring kriminalitet och en våldsbejakande mansroll skapas och kan förändras är viktigt i detta. Insatserna handlar inte specifikt om radikalisering och extremism, utan är generellt förebyggande och bedrivs redan i stadsdelarna – i förskolor och skolor, på mötesplatser för unga, inom socialtjänsten samt genom det arbete ideella organisationer utför.

Frågan om vad det är som gör att våldsbejakande extremistiska grupper växer fram i ett samhälle är mycket komplex. Generellt rör det sig alltid om samverkande faktorer. Inget enskilt förhållande kan tillskrivas skulden för att extremistmiljöer växer fram. En grundförutsättning för att enskilda personer inte ska dras till våldsbejakande extremistmiljöer är att barn och unga får en bra uppväxt, ges goda förutsättningar till bra resultat i skolan, en rik och meningsfull fritid och arbete eller sysselsättning. Förebyggande arbete mot våldsbejakande extremism ska vila på att det finns god tillit, jämlikhet och delaktighet.

Stadsdelsnämndernas arbete ska fokusera på att motverka utanförskap och förebygga att enskilda individer attraheras av våldsbejakande miljöer. Arbetet mot våldsbejakande extremism ska inkluderas i det befintliga främjande och förebyggande arbetet och kombineras med demokratistärkande insatser och aktiviteter för att skapa ett motståndskraftigt samhälle.

***Följande förebyggande aktiviteter bör kontinuerligt genomföras
alternativt genomförs redan:***

- ABC föräldrastöd – till föräldrar med barn som är 3-12 år
Ansvarig: Resursenheten
- Medborgarkontorets verksamhet – olika demokrati-insatser
görs redan och bör fortsatt göras, kontoret hålls öppet för
allmänhet.
Ansvarig: Staben
- Säkerställa att medel via föreningsbidrag ges till
organisationer och föreningar som har en demokratisk
värdegrund.
Ansvarig: Respektive avdelning
- Säkerställa att stadsdelens lokaler hyrs eller lånas ut till
organisationer och föreningar som har en demokratisk
värdegrund.
Ansvarig: Respektive verksamhet
- BRÅ - det lokala brottsförebyggande rådet. Lokal
samverkan med stadsdelsförvaltningen, polis, skola och
Storstockholms brandförsvaret.
Ansvarig: Stadsdelsdirektören

Förhindrande arbete

Det förhindrande arbetet är de insatser och åtgärder som riktas mot personer som håller på att hamna i, eller befinner sig i våldsbejakande extremistmiljöer. Socialtjänsten har till uppgift att förebygga att barn och unga dras in i våldsbejakande extremism och stödja de som är involverade att lämna dessa miljöer. Det är behoven som följer av de våldsamma handlingarna eller risken för sådana handlingar, inte åsikterna, som ska leda till eventuella insatser och åtgärder.

Tidig upptäckt

Inom ramen för arbetet mot våldsbejakande extremism är det viktigt att upptäcka extremistiska miljöer och personer i riskzonen att radikaliseras i ett tidigt skede. Medarbetare som jobbar med frågan behöver känna till den lokala lägesbilden. Kunskap om olika grupper, symboler och andra kännetecken, till exempel kläder, är

Bromma stadsdelsnämnds handlingsplan mot våldsbejakande extremism

8 (10)

också betydelsefull liksom kunskap om vart medarbetare och medborgare ska vända sig när det finns misstanke att en person håller på att radikaliseras eller på annat sätt stödjer, rekryterar eller förespråkar våldsbejakande extremism. Den centrala samordnaren ska under 2017 starta upp ett stadsövergripande arbete att ta fram ett metodstöd i syfte att säkerställa att medarbetarna ges förutsättningar att hantera detta.

Inom ramen för stadsdelarnas uppdrag ska åtgärder vidtas när det finns kunskap om etablerade extremist-grupperingar i ett område, om individer som rekryterar till extremistgrupper eller där individer uppvisar riskbeteenden om radikalisering. Kontakt och arbete ska då ske i samverkan med polisen och andra berörda myndigheter och aktörer.

Följande insatser i stadsdelen kan användas inom detta område

- SIG, sociala insatsgrupper via Hässelby/Vällingby stadsdelsförvaltning unga/unga vuxna, lokal samverkan för insatser till åldersgruppen 15–29 år. Samverkan mellan socialtjänst, polis, arbetsförmedlingen, frivården, psykiatri m.fl.
Ansvarig: Enhetschefer Ungdomsenheten och Vuxnenheten
- Brommas fältgrupp, fältgruppen arbetar uppsökande och förebyggande bland ungdomar på tre nivåer, individnivå, gruppnivå och med bred prevention. Syftet är att tidigt upptäcka och förebygga sådant som kan ha negativa konsekvenser för ungdomar.
Ansvarig: Resursenheten
- Medborgarkontorets verksamhet.
Ansvarig: Staben

Avhopparverksamhet

I Stockholms stad ska socialtjänsten ha förmåga och förutsättning att underlätta för dem som vill lämna en våldsbejakande miljö och åtgärder ska kunna vidtas. Insatser som utgör stöd till individer som är motiverade att lämna extremistiska miljöer, bedöms utifrån motsvarande kriterier som idag används för att ge stöd till individer som vill lämna grov brottslig verksamhet.

Avhopparverksamhet kan erbjudas inom ramen för sociala insatsgrupper via Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning och den stadsövergripande avhopparverksamheten. Den stadsövergripande avhopparverksamheten är organiserad på enheten för hemlösa och

riktar sig till avhoppare som har kontakt med polisens avhopparverksamhet. För dessa individer erbjuder socialtjänsten insatser jämlikt 4 kap 1§ socialtjänstlagen, exempelvis tillfälligt stödboende eller tillfällig bostad med boendestöd. Därutöver kan socialtjänsten ge behovsprövade insatser i såväl öppna former som i form av placering utanför hemmet, både enligt socialtjänstlagen och lagen om vård av unga (LVU) och erbjuda råd och stöd.

Stöd till anhöriga

Personer som drabbas av våldsbejakande extremism ska få stöd och trygghet. I akuta situationer kan stöd ges enligt samma principer som för andra brottsoffer. I denna grupp inkluderas anhöriga. Insatserna anpassas utifrån att olika former av våldsbejakande extremism tar sig olika uttryck.

Följande insatser i stadsdelen kan användas inom detta område

- Socialtjänstens ordinarie verksamheter har ett ansvar för att kunna stödja anhöriga inom ramen för socialtjänstens uppdrag att tillhandahålla service, råd och stöd.
- Stöd kan i vissa fall ges inom ramen för förvaltningens ordinarie verksamhet, för anhöriga till personer med psykisk ohälsa, missbruk, funktionsnedsättning.

Utbildning

Det behövs en bred medvetenhet om problematiken bland berörda medarbetare. Utbildning ska erbjudas till anställda för att utveckla kompetensen kring hur identifieringen av extremistiska miljöer och individer bäst görs och vilka insatser och åtgärder som är mest lämpliga att genomföra. Den centrala samordnaren ska ta fram en stadsövergripande utvecklingsplan. Det behövs olika nivåer av utbildning där en grundläggande kompetenshöjning ska ske brett. Vissa funktioner behöver mer utbildning vilket ska säkerställas. Utbildning ska genomföras i samverkan mellan stadsledningskontoret och förvaltningarna.

Samverkan

Samverkan avseende våldsbejakande extremism bör infogas i den befintliga samverkan som finns idag mellan skola, socialtjänst, polis och förskola m.fl.

Uppföljning

Att handlingsplanen är uppdaterad och efterföljs ska årligen följas upp inom ramen för verksamhetsberättelse, bokslut och i BRÅ.

Kontaktuppgifter

För mer information kring våldsbejakande extremism eller frågor kring problematiken i Bromma stadsdelsförvaltning kontakta förvaltningens preventionssamordnare *tillika* lokala samordnare.

För ytterligare information

Nationella samordnaren mot våldsbejakande extremism:

<http://www.samordnarenmotextremism.se/>

Samtalskompassen:

<http://samtalskompassen.samordnarenmotextremism.se/>

Rädda barnens orostelevon:

<https://www.raddabarnen.se/vad-vi-gor/mer-om-vad-vi-gor/annu-mer/orostelevonen/>